

Verksamhetsberättelse SRF 2024

Skärgårdarnas Riksförbund är ett rikstäckande förbund med medlemsföreningar runt hela kusten och på de stora öarna i de stora sjöarna. Förbundet bildades 1982 och har sedan dess deltagit i samråd och bidragit med vår kunskap och erfarenhet till tjänstemän och politiker i frågor som rör livet på öar.

Runt kusten och på öarna bor det ca 90 000 personer och på öar utan fast landförbindelse är vi ca 32 000 personer. Vi verkar för att det fortsättningsvis ska gå att bo här året runt och att vi får behålla eller utöka servicen och att det ska vara attraktivt för deltidsboende och besökare.

2024 var sista året i det treåriga strategiarbetet och med verksamhetsbidrag från regeringen. Vi hade arbetat fram en treårs-strategi med en tydlig vision och åtta mätbara mål. Tyvärr fick vi inte de pengar vi sökte så vi fick revidera strategin men har ändå jobbat i samma riktning och vi kan bocka av ett antal punkter som utförts under treårsperioden och annat är igångsatt. Vi är extra glada att vi fått möjlighet att delta i arbetet med den framtida landsbygdspolitiken och att OECD gjort en utredning om ö-boende i flera länder där vi också deltagit.

Medlemsföreningar

En för året ny medlemsförening; Aspö Intresseförening i Blekinge har varit aktiva och de välkomnade oss på Representantskapsmöte i oktober. En del föreningar är mer aktiva än andra och vi är glada att Östergötlands skärgårdsförening är igång igen. Vi i styrelsen har bjudit in oss till föreningarnas styrelsemöten och några föreningar har nappat. Ordförande Lotten har deltagit på några av föreningarnas årsmöten såsom Luleå Skärgårdsförening, SIKO i Stockholm och Östergötlands skärgårdsförening. Vi har också stöttat Bohusläns skärgårdsråd angående avstängningen av kommunalt vatten på en ö. Vi finns som dialogstöd i några kommuner och regioner.

Arbetsgrupper

Internt har vi våra arbetsgrupper och i dem är det olika intensitet i arbetet.

Fiskegruppen har varit aktiv och svarat på remisser och varit på några konferenser.

Färjegruppen har haft sina regelbundna möten med Trafikverket och Färjerederiet. Tyvärr ger inte mötena så mycket resultat så kontakt har tagits med Riksdagens trafikutskott med vilka vi haft några möten.

Skolgruppen har haft ett antal nätverksträffar för personal på våra skärgårdsskolor. Det har också varit digitala vår- och höstträffar med både elever och personal vilka varit mycket uppskattade.

Bogruppen har varit aktiv i diskussionen om strandskydd.

Hållbarhetsgruppen har jobbat på med det stora energiprojekt CE4EUI vi deltar i.

Redaktionsgruppen publicerar skärgårdsnyheter på hemsida och sociala medier.

Skärgårdsbönderna har svarat på ett antal remisser och funnits representerade i Sametingets *Programråd för traditionell kunskap* där vi ger ö-perspektivet. Har varit delaktiga i arbetet med Kompensationsstödet.

Skärgårdsriksdag

I mars bjöd vi in till en Skärgårdsriksdag i Stockholm. Syftet var att samla politiker, tjänstepersoner på olika beslutsnivåer tillsammans med ö-bor för att bidra med våra erfarenheter och kunskaper. Landshövding Anna Kinberg Batra inledningstalade bland annat om vikten av att det finns folk på öar året runt. Vi hade Sveriges ö-nestor; Anders Källgård på plats som berättade inspirerande om öar och ö-trender i Sverige. Under dagen gjorde vi en digital rundflygning bland öar och visade bra exempel från tex Jönköpings kommun, Östergötlands regionen och Värmdö kommun.

Tillväxtverket pratade också om vikten av att lyfta fram dialogen med ö-bor, kommersiell service och beredskapsfrågor. Vi hade även med oss Ivan Matic från Kroatien digitalt som berättade lite om ö-arbetet på EU-nivån.

Det var ca 100 personer som deltog.

Egna utredningar

Inför årsmötet beslutade vi att prova att lägga pengar på egna utredningar för att få fram nulägesrapporter. Det första vi tog oss an var trafikfrågan som resulterade i en rapport om hur det ser ut med trafiken till och från våra öar. Rapporten presenterades i ett antal olika forum till exempel Trafikantföreningen i Stockholm.

Skärgårdsbönderna har lidit av att Kompensationsstöd inte har utgått till ett stort antal öar i södra Sverige vilket vi också gjort en utredning om och haft möten med beredande tjänstepersoner på Regeringskansliet.

Strandskyddsfrågan är ett ständigt pågående arbete och även där har vi gjort en mindre utredning och träffat statssekreteraren i ämnet.

Projekt

Vårt stora energiprojekt Clean Energi for European Union Islands(CE4EUI) har pågått under året och de fyra öarna som ingår i projektet jobbar på i olika takt. En workshop har genomförts på Gotland.

Vi har jobbat med en del andra projektidéer som tyvärr inte gått igenom. Bl.a har vi tillsammans med Företagsam Skärgård på Åland tittat på ett boendeprojekt och ett avfallsprojekt. Även ett projekt som skulle utmynna i ett Nordiskt ungdomsläger har vi sökt medel för men ej fått.

Påverkan och delaktighet

Vi ingår numera i ett nätverk; Partgemensamt Forum(PGF) som har träffar fyra gånger om året och diskuterar frågeställningar som vi gemensamt beslutar. Det organiseras av NOD (Nationellt organ för dialog). Det är representanter från civilsamhället och Regeringskansliet som utbyter tankar och erfarenheter. Där sitter civilsamhället i två år och detta var vårt andra i denna omgång. Vi har fortsatt förtroende och sitter med i en ny tvåårsperiod.

Vi finns också representerade i Övervakningskommittén(ÖK) Central Baltic och ÖK för Havs- fiskeri- och vattenbruksprogrammet och Centralt samordningsforum. Även i *Programrådet för traditionell kunskap* har vi haft en plats och deltar i fortsatta diskussioner.

Vi har fortsatt att medverka i *Referensgruppen för översynen av landsbygdspolitiken* tillsammans med tio andra riksorganisationer och Landsbygds- och

SKÄRGÅRDARNAS RIKSFÖRBUND

infrastrukturdepartementet med Landsbygdsministrarnas statssekreterare som ansvarig. Svesam utredningen- Utredningen för Sveriges sammanhållna utveckling (LI 2024:06) som startat under året har vi haft inledande samtal med och det arbetet fortsätter.

I maj anordnade Hela Sverige ska leva Landsbygdsriksdagen i Nyköping där vi bidrog med ett utställarbord och deltog i ett antal inspirationsresor och seminarier. Ordföranden och vice har träffat miljöministrarnas statssekreterare för att diskutera strandskydd.

Regeringskansliet bjöd in oss till en utredning inom OECD om öar. Det var en träff på våren där vi presenterade oss och vår verksamhet samt öarnas förutsättningar och resultat från ö-forskningsarbetet med Södertörns Högskola. Under hösten var projektgruppen på plats igen för en tvådagars konferens bl.a om olika öars ölagar. VTI startade upp ett projekt som heter *Navigera mot en hållbar skärgård* som vi deltar i.

Vi har utvecklat samarbetet kring ö- och skärgårdsforskning och bildat **SNIR; Swedish Network for Island Research** tillsammans med Södertörns högskola, Göteborgs Universitet och Sveriges Lantbruksuniversitet. Planering för en gemensam konferens under 2025 har pågått under året.

Under våren fick vi möjligheten att föreläsa för blivande Sjöpoliserna om att bo på ö.

Representation och externa möten

Vi har haft några digitala möten med ledningen i Hela Sverige ska leva och samtal med verksamhetsledaren. Stefan, Anetté, Joar och Lotten deltog på Landsbygdsriksdagen där vi också hade en informationsmonter.

När Leader Sverige hade sin årliga träff, denna gång i Vimmerby deltog Maria och Lotten och även där hade vi ett informationsbord och hade många givande samtal.

Interna möten

Under våren hade vi ett digitalt möte om trafiken på öarna. Årets stora representantskapsmöte hölls på Aspö i Blekinge. Vi blev varmt mottagna och hade många bra samtal. Vi hade besök av Søren Hermansen från Samsø Energiakademi som berättade inspirerande om arbetet de har gjort och gör där. Vi fick höra om öns historia och vardagsliv och vi genomförde ett protokollfört möte på söndagen.

Internationellt samarbete

ESIN är ett europeiskt samarbete med andra ö-nationer och även där har vi två platser i styrelsen. Under årsmötet i september på Cres i Kroatien blev Sten-Åke vald till ordförande och Anetté återvald till föreningens kassör. Maria och Lotten var också med på plats. Vi hoppas på att vi kan hjälpas åt att framföra våra specifika ö-förutsättningar in i EU parlamentet på ett tydligare sätt, bla beslutades att nästa möte ska vara i Bryssel. Vi fick också höra mycket om energiprojekt på andra öar i Europa och pratade mycket ö-politik.

Vi har deltagit i ett Erasmus+ projekt och några ungdomar har varit med och reste som avslutning till Bryssel.

SKÄRGÅRDARNAS RIKSFÖRBUND

Anställda

Vi har haft en verksamhetsledare anställd på 100 procent, Anetté Larm Johansson. Anetté ansvarar även för kansliet, ekonomin och redaktionsgruppen. Sten-Åke Persson har under året jobbat 20 procent med ansvar för EU-frågor, projektansökningar samt digitala uppdateringar mm och Lotten Hjelm har en anställning på 25 procent som arbetande ordförande och representerar föreningen på många av de möten vi deltar på. Vi har planerat för att anställa en kommunikatör under 2025.

Styrelsen

Styrelsen har under året haft elva protokollförda möten. Styrelsen träffades i september på Ornö för arbetshelg med uppföljning, avstämning och diskussion om framtidsytande aktiviteter. Vi har haft "medarbetarsamtal" och jobbat med att utveckla arbetsfördelningen bland ledamöterna. Styrelsen har under året bestått av ordförande Lotten Hjelm (Jungfruskär), vice ordförande Maria Mamlöf (Hasselö) samt ledamöterna Sten-Åke Persson (Ven), Margareta Bohlin (Åstol), Stefan Fransson (Källö-Knippla), Monica Pettersson (Möja) och sekreterare Joar Sandström, (Holmön).

Lotten Hjelm, Jungfruskär

Maria Mamlöf, Hasselö

Sten-Åke Persson, Hven

Margareta Bolin, Åstol

Stefan Fransson, Källö-Knippla

Monica Pettersson, Möja

Joar Sandström, Holmön